



Dreptul



ISSN 1857-3185

VINERI

25 februarie

2011

Anul X

nr. 7 (362)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com



**Premieră pentru Moldova:
Ghid informativ pentru re-
cruți și soldații în termen**

pag. 3



**Prima locuință protejată
pentru persoanele cu
probleme de sănătate
mentală a fost deschisă
la Bălți**

pag. 4



**Lupta pentru
președinția CSJ
se va da între 5
judecători**

pag. 5

Moldova este lider în Parteneriatul Estic, a afirmat ambasadorul UE la Chișinău

„Se vorbește tot mai mult că Moldova este istoria de succes în Parteneriatul Estic. Sper că multe țări îi vor urma exemplul”, a declarat șeful Delegației UE în Moldova, Dirk Schuebel. Ambasadorul a dat de înțeles că reformele pe care le desfășoară Moldova în înțelegere cu Uniunea Europeană nu sînt percepute imediat de către cetățeni, „dar aceste reforme nu sînt pentru Uniunea Europeană. Ele nu sînt pentru a intra în UE, ci pentru dumneavoastră”, a spus Dirk Schuebel la o conferință de presă.

Șeful Delegației UE la Chișinău a spus că din septembrie 2009, pînă în prezent, Moldova a fost vizitată de mai mulți înalți oficiali europeni decît în toată perioada de la obținerea independenței în 1991 pînă în 2009. La 3 martie, la Chișinău este așteptată Înalta Reprezentantă a Uniunii pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate, Catherine Ashton. „Pe

fundalul evenimentelor din Orientul Mijlociu, faptul că baroneasa a găsit timp pentru a se familiariza cu starea de lucruri din Moldova dovedește că Moldova este tot mai vizibilă la Bruxelles”, a spus ambasadorul despre apropierea



ta vizită a vicepreședintelui Comisiei Europene.

La 18 martie, Comisia Europeană va obține mandatul UE pentru a începe negocierile cu moldovenii privind Acordul de comerț liber.

Dirk Schuebel a spus că, de regulă, tratativele de facto încep la vreo patru luni

după acordarea mandatului, dar el speră că pentru Moldova se va face o excepție și convorbirile vor demara mai curînd. Acordul de comerț liber va face parte din Acordul de Asociere, aflat în fază de negociere în prezent.

În perioada 2011-2013, Uniunea Europeană a promis să aloce Moldovei jumătate de miliard de euro pe rol de asistență. O parte din acești bani vor fi alocați pentru susținerea bugetului Republicii Moldova, iar alte alocații - pentru desfășurarea unui spectru larg de reforme. Potrivit diplomatului UE, reforma justiției și aplicarea legislației reprezintă interes. „Le-am spus Procurorului General Valeriu Zubco și ministrului de Interne Alexei Roibu că îi putem

ajuta, dacă manifestă seriozitate față de reforme”, a spus ziaristul Dirk Schuebel.

În 2011, UE planifică să acorde acestor două sectoare 50 de milioane de euro, o parte din care vor putea fi folosiți ca și premii bănești angajaților.

„Vestea bună este că în acest an UE a admis dublarea cotei de vin pe care Moldova poate s-o exporte”, a spus șeful Delegației UE. El a adăugat că un expert european va veni la Chișinău pentru a acorda consultanță vinărilor, iar Banca Europeană pentru Investiții alocă 75 de milioane de euro pentru modernizarea sectorului.

Referindu-se la evenimente preconizate pentru consolidarea percepției Uniunii Europene în Moldova, Dirk Schuebel a spus că în acest an vor fi deschise centre de informare europeană în cinci orașe moldovenești, precum și cluburi pentru discuții despre chestiuni europene.

Republica Moldova și Polonia vor semna un protocol de colaborare

„În Europa se conștientizează faptul că R. Moldova este lider în grupul de țări din Parteneriatul Estic”, a declarat și președintele Comisiei politice externe a Sejmului polonez, Andrzej Halicki. Deputatul polonez a constatat „cu deplină satisfacție că în Europa există toată susținerea pentru Parteneriatul Estic, iar autoritățile de la Bruxelles sînt conștiente că diferite țări din această platformă au situații diferite”. Andrzej Halicki a susținut la Chișinău o conferință de presă împreună cu omologul său moldovean, Igor Corman.

„Această conștientizare provoacă și un climat favorabil pentru investiții, pentru colaborarea economică, ceea ce are ulterior impact asupra societății”, a adăugat președintele Comisiei pentru politică externă din Legislativul de la Varșovia.

Referindu-se la conflictul transnistrean, parlamentarul polonez a declarat că „nu este nici o îndoială că nu poate să existe stat în stat”. Dar, pentru soluționarea diferendului, el consideră că trebuie să existe, bunăvoință nu doar din partea Moldovei și Uniunii Europene, dar și din partea Federației Ruse.

Solicitat de presă să aprecieze eventualele reacții ale polonezilor față de moldovenii care vor pleca în căutare de lucru în Europa, după așteptata anulare a regimului de vize, Andrzej Halicki a declarat că „forța de muncă nu are națio-

nalitate și concurența sănătoasă este binevenită. Experiența poloneză în acest sens este foarte bună”, a precizat parlamentarul, referindu-se la regimul de mic trafic la frontieră existent între localitățile de la frontiera Poloniei cu Ucraina și Belarus. „Deși, de dreptul de a intra cu permise în UE beneficiază circa trei milioane de oameni, doar 0,1% dintre ei se folosesc de acesta”, a spus oficialul polonez. Accentuînd existența regiunilor cu diferite nivele de dezvoltare pe continent, Andrzej Halicki a menționat că Europa trebuie să depună eforturi pentru a egala nivelul de trai în regiuni, reușind astfel să stăvilească și migrația.

Cu referință la situația politică actuală din R. Moldova, Andrzej Halicki a apreciat că cetățenii au ales coaliția reformatoare, democratică și pro-europeană. „Aceasta arată că cei doi lideri - Vlad Filat și Marian Lupu se bucură de susținere socială și ei garantează stabilitatea și succesul de viitor al Moldovei”, a mai adăugat parlamentarul polonez.

La rîndul său, Igor Corman, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană a Parlamentului moldav, a informat că cele două Legislativ vor semna un protocol de colaborare la finele lunii martie, cînd în Republica Moldova este așteptat premierul polonez Donald Tusk.

Relațiile Republica Moldova – Uniunea Europeană pe agenda zilei

Recent, la Bruxelles s-a desfășurat cea de-a 5-a rundă de negocieri a Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Negociatorul din partea Moldovei, viceministrul de Externe, Natalia Gherman, a prezentat documentul de implementare a Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize. Între timp și la Chișinău s-a discutat despre perspectivele de integrare europeană a Moldovei și realizările republicii în acest sens. De asemenea, în Belgia, a fost prezentat Programul național de implementare a Planului de Acțiuni RM-UE privind liberalizarea regimului de vize. Documentul include reformele prioritare, planul calendaristic, autoritățile responsabile și termenele de realizare. Astfel, sînt prevăzute măsuri de ajustare a cadrului legislativ, trecerea la pașapoartele biometrice, acțiunile de securizare a documentelor, frontierelor, combaterea corupției și altele.

Iurie Leancă, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, a subliniat: „Am progresat cu succes în negocierile privind Acordul

de Asociere. La Bruxelles s-a discutat un spectru larg de chestiuni și s-a prezentat Programul național de implementare a Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize, care a fost aprobat de Guvern. Noi facem eforturi pentru a avansa în continuare. De aceea trebuie să continuăm dialogul, să acumulăm experiența altor state și să muncim în acest sens”.

Milan Jezovica, secretar de stat al Ministerului de Externe din Slovacia a declarat: „Știm că faceți parte din Europa, de aceea vă și sprijinim. Totodată, aveți un Guvern, care are angajamentul clar, ce se referă la valorile europene, suportul societății civile, dialogul cu opoziția, activitatea instituțiilor”.

În același timp, Jaromir Plisek, secretar general al Ministerului de Externe, al Cehiei a adăugat: „Ceea ce impresionează, sînt pașii practici și nu declarațiile politice. Continuați să faceți acești pași practici. Este important de lucrat asupra lor zi de zi. Este necesar de a ajusta legislația nu doar pe hîrtie, dar și la modul practic, care va fi compatibilă cu standardele europene”.



Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash**■ **Veniturile la control!**

Cu averea la vedere. Premierul Vlad Filat le cere directorilor întreprinderilor de stat să-și prezinte declarațiile privind veniturile din anul 2010.

Filat le-a dat un termen de o săptămână. Astfel, nu mai târziu de 25 februarie, conducătorii întreprinderilor sînt obligați să prezinte informația despre veniturile pe care le-au avut, inclusiv primele și bonusurile. Dispoziția vine după ce în societate s-au stîrmit discuții controversate pe tema salariilor „extraterestre” ale unor funcționari. Ultimul caz mediatizat a fost cel al directorului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Victor Parlicov, care primește un salariu de 44 de mii de lei. Asta în timp ce salariul mediu pe economie este aproximativ 3 mii de lei.

■ **În Chișinău a fost interzisă amplasarea publicității exterioare**

În Chișinău a fost interzisă, temporar, amplasarea reclamelor exterioare (obiective de publicitate amplasate la sol, pe clădiri sau orice alt tip de suport). Asta pînă la elaborarea Concepției arhitectural-urbanistice privind amplasarea publicității exterioare în municipiu și adoptarea ei de către deliberativul local.

O dispoziție în acest sens a fost semnată de către primarul general, Dorin Chirtoacă.

Potrivit documentului, autoritățile municipale interzic temporar amplasarea de noi obiective de publicitate exterioară, ca urmare a distribuirii haotice a acestora, ce a condus la apariția cazurilor de suprapunere vizuală a reclamelor, dar și la nemulțumiri din partea agenților economici din domeniu.

Subdiviziunile municipale de profil (Direcția arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția transport public și căi de comunicație), în comun cu poliția și preturile de sector, vor efectua inventarii și controale, în vederea depistării cazurilor de amplasare a publicității exterioare ilegale și neautorizate, cu luarea măsurilor prevăzute de lege.

■ **Deconectările fără preaviz a curentului electric, declarate ilegale**

Deconectarea consumatorilor de la energia electrică poate fi făcută doar cu înștiințare prealabilă.

Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a anunțat că întreprinderea „RED Union Fenosa” încalcă legislația atunci cînd deconectează consumatorii de la energie electrică fără o înștiințare prealabilă. Administrația companiei declară că aceste învinuiri sînt nefondate și au adus un prejudiciu grav imaginii întreprinderii.

„Preavizul protejează consumatorii de posibilitatea unor erori tehnice. În 2009, timp de 6 luni au fost înregistrate 2 milioane de deconectări. Foarte multe din ele au fost provocate de erori tehnice”, a declarat Viorica Cărare, directorul ANPC, în cadrul unei conferințe de presă. Aceasta a precizat că avizul de deconectare, emis de „RED Union Fenosa”, în momentul emiterii facturilor pentru energia electrică consumată, nu este suficient. „Preavizul se face în momentul cînd se acumulează o datorie. Conform Codului civil, termenul de scadență trebuie extins la 30 de zile”, a precizat Cărare.

Compania „RED Union Fenosa” a emis o declarație în care precizează că „deconectarea consumatorilor rău-platnici se efectuează în conformitate cu prevederile legale, stabilite de organele competente ale Republicii Moldova. Relațiile dintre furnizor și consumatori sînt stabilite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, prin regulamente aprobate în modalitatea stabilită și publicate în Monitorul Oficial”.

■ **Moldovenii din străinătate nu vor mai fi nevoiți să vină acasă să-și restabilească actele**

Parlamentul a votat recent un proiect de lege, care prevede că cetățenii care se află peste hotarele republicii, să-și poată restabili la misiunile diplomatice și oficiile consulare din străinătate, ale Republicii Moldova, actele de identitate, care nu mai sînt valabile sau cele pe care le-au pierdut.

„Deja toate misiunile diplomatice ale Republicii Moldova au fost echipate cu sisteme securizate performante, care permit restabilirea identității persoanelor solicitante”, a declarat Andrei Popov, viceministrul Afacerilor Externe.

În lipsa pașaportului, cetățenii Republicii Moldova vor avea posibilitatea să primească titlul de călătorie, vor putea să depună declarații cu privire la moștenire, donații, să-și documenteze copilul sau să obțină procuri.

■ **Guvernul Moldovei va majora numai accizele pentru băuturile alcoolice tari**

Acest fapt a fost declarat reporterilor de către ministrul Finanțelor, Veaceslav Negruță, menționînd că majorarea nu se aplică pentru vin. Ministrul Finanțelor a specificat că potrivit prevederilor, majorarea accizelor la băuturile alcoolice tari va duce la majorarea costului acestora, în rețeaua cu amănuntul, aproximativ cu 7-10 lei pe sticlă, în funcție de producător. Potrivit lui Veaceslav Negruță, această creștere a accizelor poate atrage în buget, suplimentar, 50-70 de milioane de lei.

El a precizat că mult va depinde de faptul dacă consumatorii vor păstra preferințele lor de a bea băuturi tari sau nu, după majorarea prețurilor. Ministrul Finanțelor a subliniat că, dacă totuși consumul de băuturi alcoolice tari va fi redus, majorarea accizelor va permite suplimentarea trezoreriei cu doar aproximativ 50 de milioane de lei.

Veaceslav Negruță a spus că decizia de a majora accizele la țigări și băuturi alcoolice tari este destinată să asigure stabilitatea finanțelor publice și reducerea deficitului bugetar.

*Actual***Vicepreședintele SUA va vizita Republica Moldova**

Turneul vicepreședintelui SUA, Joseph Biden, în Federația Rusă, Finlanda și Republica Moldova are drept scop și scoaterea Republicii Moldova de sub influența rusescă și a „netezi” drumul Chișinăului spre Europa.

Sosirea lui Biden în Republica Moldova constituie un succes diplomatic incontestabil al actualei guvernări

de la Chișinău. Aceasta este prima vizită a unui oficial american de un asemenea nivel în țara noastră. Vicepreședintele SUA va sosi în capitala Republicii Moldova în cadrul unui turneu care mai prevede vizite în Finlanda și Federația Rusă. Este limpede că punctul nodal al voiajului va fi Kremlinul.

Casa Albă a anunțat deja

că șederea lui Biden la Moscova are ca obiectiv să aprofundeze relansarea relațiilor americano-ruse, cu un accent pus pe modalitățile de a spori prosperitatea celor două țări.

Statele Unite doresc o nouă relație cu Rusia, declara Joe Biden acum cîțva timp, la conferința de securitate de la München. Dar ele nu vor fi de acord cu Moscova în toate su-

biectele și nu îi vor recunoaște sfera de influență, susțin analiștii din domeniu.

Oficialul american își reiterează poziția insistent ori de cîte ori are ocazia. A făcut asta în octombrie 2009, în timpul vizitei de la București, dar și în cadrul unui turneu efectuat prin alte state ale Europei Centrale.

Utilitatea publică trebuie să includă și facilități financiare

Interesul organizațiilor pentru statutul de utilitate publică este în scădere. Aceasta reprezintă una dintre concluziile studiului realizat de Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), enunțate în cadrul unei mese rotunde.

În cadrul studiului, au fost evaluate modificările adoptate în luna iunie 2010, în legislația cu privire la asociațiile obștești. Directorul executiv CReDO, Sergiu Ostaf, a declarat că modificările vizează cerințe noi față de organizațiile care doresc să obțină acest statut de utilitate publică, cum ar fi elaborarea unor rapoarte de activitate mai amănunțite, crearea organului de supraveghere și asigurare a funcționalității structurii organizaționale interne.

Certificarea este realizată de către o comisie de pe lîngă Ministerul Justiției, unde organizația depune cererea, completează anumite formulare și aduce actele necesare. După care, comisia examinează cererile și setul de documente și decide dacă organizația primește sau nu, certificatul de utilitate publică.

Autorii studiului recomandă reactualizarea componenței comisiei de certificare, urmînd un proces transparent de selecție și de numire a membrilor comisiei, a menționat Sergiu Ostaf. O altă recomandare este elaborarea și adoptarea modelelor specifice de raportare privind finanțele, care urmează a fi

prezentate de organizații pentru obținerea statutului de utilitate publică.

Maria Badan, coordonatorul proiectului a declarat că statutul de utilitate publică permite asociației obștești să aibă anumite beneficii și să demonstreze faptul că organizația este realmente utilă social atunci cînd prestează servicii. Sergiu Ostaf, de asemenea, a menționat că acest statut oferă o credibilitate mai mare organizațiilor în societate. „Eu sînt sigur că încrederea în ONG-uri o să crească de la 30 de procente la 40. Pentru comparație, încrederea în partidele politice este mai puțin de 20 la sută. ONG-urile se bucură de o încredere mult mai mare”, a spus directorul executiv CReDO.

La masa rotundă, la care a fost prezentat studiul, s-au făcut mai multe propuneri. S-a ajuns la ideea că, de fapt, statutul de utilitate publică este unul foarte important pentru organizații. Unii participanți, totuși, sînt de părere că utilitatea publică trebuie să includă și niște facilități fiscale, niște înlesniri în activitate.

Studiul a fost realizat în cadrul proiectului „Consolidarea societății civile prin implementarea politicilor de împuțernicire a organizațiilor neguvernamentale din Moldova”, implementat de Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO) cu susținerea financiară a Academiei pentru Dezvoltare Educațională (AED).

Au sărit scînteii la ședința anuală a judecătorilor

Nici în acest an, ședința anuală a judecătorilor nu a trecut fără scînteii. În timp ce demnitarul statului au menționat despre necesitatea reformelor în sistemul judecătoresc, magistrații la rîndul lor au reproșat autorităților despre salarizarea proastă, condițiile inadecvate de muncă și defăimarea corpului judecătoresc în societate.

Calitatea actului justiției și imaginea ei în societate și în acest an, au constituit tema de bază abordată la adunarea corpului judecătoresc. Președintele interimar, Marian Lupa, a adus din nou în atenție, dosarele pierdute de Republica Moldova la CEDO, 50 la sută dintre care se datorează erorilor judiciare și proastei funcționări a justiției. „Acest număr impunător de adresări la Curtea Europeană atestă existența unor serioase deficiențe în sistemul judecătoresc din țara noastră, în activitatea organelor de drept per ansamblu. Felul, în care Înalta Curte apreciază actul justiției în RM, ilustrează elocvent necesitatea reformelor în sistemul judecătoresc național”, a subliniat M. Lupa.

Problema justiției este una de sistem, a ținut să menționeze ministrul Justiției,

Alexandru Tănase. Reformele inițiate de Guvern în acest domeniu se referă la lichidarea instanțelor specializate, stabilirea criteriilor clare de selecție, numire și promovare

Totodată, M. Lupa a specificat că sistemul judecătoresc nu trebuie să aștepte decizia sistemului politic pentru a îmbunătăți calitatea actului justiției.



re a judecătorilor. În afară de problemele de sistem, există și elementul de imagine a justiției la îmbunătățirea căreia trebuie să muncească fiecare magistrat în parte.

„Iată de ce este în puterea fiecăruia dintre noi, dintre dumneavoastră, ca justiția nu doar să fie făcută, dar să se vadă că este făcută și cetățeanul să plece din sala de judecată cu senzația că s-a făcut dreptate chiar și în cazul cînd pierde un dosar”, a menționat A. Tănase.

Printre reformele enunțate de actuala guvernare se numără și limitarea imunității judecătorilor. Asta nu înseamnă, însă, că magistrații vor fi lipsiți de imunitate.

„Noi, niciodată nu vom admite ca unele revizui sau îmbunătățiri a acestei instituții, a imunității, să permită unui polițist de sector să intenteze un dosar penal împotriva unui judecător. Noi sîntem oameni conștienți și înțelegem că imunitatea judecătorului este un element fundamental”, a mai

adăugat A. Tănase.

În replică, judecătorii au reproșat condițiile inadecvate de muncă, proasta salarizare și defăimarea sistemului judecătoresc în societate.

Angela Catan, judecătoarea la Curtea de Apel Chișinău a declarat: „Consider că într-un stat de drept, persoanele de rang înalt nu au dreptul să facă declarații defăimătoare în privința întregului sistem judecătoresc. Pe parcursul anilor, am fost cu toții martorii diferitor atacuri din partea politicianilor, guvernanților, începînd de la încercarea de a ne educa prin a da cu bățul în cap judecătorului. Fraza cred că este arhicunoscută pentru toți”.

Reproșuri au fost adresate și Consiliului Superior al Magistraturii.

„Sîntem martorii anumiți concursuri pentru promovare, pentru ocuparea locurilor vacante anunțate, pentru persoane concrete, despre care se cunoaște din start, uneori pînă la anunțarea concursului, că vor fi promovați”, a mai remarcat sursa citată.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii a respins aceste acuzații și a împărțit la final diplome pentru magistrați.

CCCEC: Majorarea salariilor vameșilor nu va rezolva problema corupției

Majorarea salariului colaboratorilor Serviciilor Vamal și de Grăniceri nu va duce la eradicarea corupției din sistem. Mai mult, în comparație cu grănicerii, vameșii sînt cei mai tentați să ia mită.

„Doar majorarea salariului nu va rezolva problema corupției. Acesta, de fapt, este doar un element, doar un factor social dintr-un număr multiplu de factori care influențează sau favorizează corupția”, susține Vitalie Verebceanu, șef

Direcția de prevenire a corupției, CCCEC.

„Din totalul vameșilor care există în sistem, poate 10% au nemijlocit posibilitatea de a fi tentați la acte de corupție, ceilalți sînt oameni onești, care nu au de-a face cu agentul economic și cu plățile vamale”, ne asigură Viorel Melnic, fost director al Serviciului Vamal.

Grănicerii și vameșii moldoveni primesc în medie cîte 3000 de lei.

Premieră pentru Moldova: Ghid informativ pentru recruți și soldații în termen

Vești bune pentru recruții și soldații în termen. Aceștia vor avea, de acum înainte, propriul ghid informativ. Lucrarea este intitulată „Ghidul Recrutului” și a fost realizată de Asociația „Promo-LEX”, în colaborare cu Ministerul Apărării și Centrul Serviciului Civil din Republica Moldova. Aceasta conține informații cu privire la drepturile fundamentale și obligațiile cetățenilor pînă la încorporarea în Forțele Armate, precum și în perioada efectuării serviciului militar.

Directorul executiv al Asociației „Promo-LEX”, Alexandru Postică, a menționat că publicația a fost lansată cu scopul de a crește cultura juridică în rândurile recruților și soldaților în termen, dar și de a satisface necesitatea de informare a cetățenilor interesați de problematica îndeplinirii serviciului militar. „Prin intermediul ghidului, recruții vor afla că pe lângă serviciul militar în termen, care este obligatoriu, există serviciul civil, care nu presupune îndeplinirea serviciului militar sub arme. De asemenea, ghidul prezintă informații cu privire la dreptul de a alege altă formă de instruire militară, cum ar fi cea de la catedra militară din cadrul instituțiilor de învățămînt superior”, a specificat Alexandru Postică.

Șeful Direcției personal, Eduard Ohladiuc, a ținut să sublinieze că ghidul recrutului are o valoare indiscutabilă avînd în vedere faptul că anual, la comisiile de recrutare-încorporare sînt luați la evidență peste 20 000 de tineri. „Ghidul recrutului va fi distribuit gratuit de centrele militare în toate raioanele republicii. Recruții vor găsi în el răspunsuri la foarte multe întrebări, astfel încît aceștia vor putea alege, în cunoștință de cauză, cea mai optimă formă de îndeplinire a serviciului militar în termen”, a accentuat Ohladiuc. Oficialul a mai precizat că ediția electronică a publicației va putea fi descărcată de pe paginile web ale Ministerului Apărării www.army.md și Asociației „Promo-LEX” www.promolex.md.

Ghidul recrutului conține 48 de pagini și este tipărit în format A5. Lucrarea este structurată în cinci capitole, după care urmează un șir de anexe cu modele de acte, recomandări, adrese și informații utile. Publicația are un tiraj total de 5000 de exemplare și este disponibilă în limbile română și rusă. Astfel, 4500 de exemplare sînt în limba română, iar alte 500 - în rusă.

Menționăm că ghidul recrutului

a fost publicat cu suportul financiar al fondurilor europene, în cadrul proiectului „Rețeaua transnațională pentru protecția drepturilor recruților și militarilor în termen: fortificarea tinerilor în situații de discriminare din partea statului”.

Circa 74% dintre tinerii încorporați în Forțele Armate provin din mediul rural

Lansarea ghidului a fost precedată de un eveniment care confirmă semnificația și valoarea unei asemenea lucrări pentru publicul țintă. Astfel, cu cîteva zile înainte, s-a desfășurat ședința Comisiei de stat privind bilanțul încorporării cetățenilor în Forțele Armate. În cadrul acesteia, șeful Direcției personal, Eduard Ohladiuc, a prezentat informația cu privire la rezultatele încorporării în perioada noiembrie - decembrie 2010. Potrivit bilanțului, în perioada vizată, în Forțele Armate au fost încorporați 2340 de tineri. Din numărul total al acestora, în Armata Națională au fost înrolate 1300 de persoane, în Trupele de carabinieri - 740, iar în Serviciul grăniceri - 300.

Analiza efectuată relevă că în cadrul campaniei de încorporare din toamna anului 2010, la comisiile de recrutare-încorporare s-au prezentat circa 24 de mii de cetățeni, dintre care 90 la sută au fost declarați apti pentru serviciul militar. Dintre aceștia, 11% au fost încorporați, iar 65% au obținut dreptul la amînare. Remarcăm, în context, că 97% dintre recruți au obținut dreptul la amînare pentru continuarea studiilor, iar celelalte 3% - din motive familiale. Totodată, aproximativ un sfert din cei apti pentru serviciul militar n-au putut fi încorporați, deoarece au atins vîrsta de 27 de ani, aveau antecedente penale, erau urmăriți penal sau au fost

invocate alte motive.

Menționăm că din punct de vedere etnic, cetățenii încorporați în serviciul militar în termen reflectă diversitatea societății moldovenești. Din numărul total al celor încorporați, circa 87 la sută sînt moldoveni de naționalitate, aproape 6 la sută - ucraineni, circa 2% - găgăuzi și tot atîția ruși. Alte naționalități sînt reprezentate de mai puțin de 2% din totalul de tineri.

În afară de aceasta, datele prezentate relevă că aproape ¾ dintre tineri provin din mediul rural, și

de încorporare. În același timp, 312 primării nu s-au isprăvit cu sarcina stabilită de Guvern. Există însă și primării (67 la număr) care nu au încorporat nici un recrut. Pe de altă parte, 131 de primării au supra-îndeplinit sarcina de încorporare.

În cadrul aceleiași ședințe, șefa Comisiei centrale de expertiză medico-militară a Forțelor Armate, Eugenia Tighineanu, a comunicat că în anul 2010 a scăzut considerabil numărul militarilor în termen, eliberați, pe motive de sănătate, din Forțele Armate. Comparativ cu anul

articular, malformațiile congenitale, bolile aparatului circulator și tulburările mintale și de comportament. În acest context, Eugenia Tighineanu a menționat că numărul persoanelor cu tulburări mintale și de comportament a crescut cu circa opt la sută comparativ cu anul 2009. Experții consideră că una din cauzele principale ale numărului mare de tulburări de personalitate și retard mintal este selectarea superficială, dar și faptul că nu toate secțiile administrativ-militare desfășoară testarea psihofiziologică a recruților.

În această ordine de idei, șefa Comisiei centrale de expertiză a remarcat că la încorporarea în anul 2010, comisiile medico-militare de pe lângă organele administrativ-militare au clasat inapți pentru serviciul militar 3455 de recruți, comparativ cu 3945 de recruți în anul precedent. Totodată, din diferite motive de sănătate, au primit amînare medicală de la serviciul militar în termen, aproape 2000 de recruți. Din numărul total al celor amînați,

în aproape ¼ din cazuri, motivul a fost bolile endocrine, iar în alte 27% - malnutriția.

Ședința Comisiei de stat privind bilanțul încorporării cetățenilor în Forțele Armate a fost prezidată de vicepremierul Mihail Moldovanu. Aceasta a întrunit președinți de raioane și comandanți ai centrelor militare din țară.

Dreptul menționează că, potrivit legislației naționale, încorporarea tinerilor în serviciul militar în termen se desfășoară de două ori pe an - primăvara și toamna, iar durata stagiului militar în Forțele Armate constituie 12 luni.

Lilia DUMINICA



doar puțin peste ¼ - din orașe. Caracteristica calitativă a recruților încorporați mai arată că după nivelul de studii, cei mai mulți din ei, peste jumătate, au obținut studii de bacalaureat, medii complete și medii speciale, circa 40 la sută au studii medii incomplete și doar puțin peste 3% au obținut studii colegiale.

Informațiile prezentate în cadrul ședinței de bilanț denotă că în domeniul administrativ-militar încă mai există rezerve. Una din probleme vizează colaborarea dintre centrele militare și administrația publică locală. Astfel, din cele 944 de primării ale Republicii Moldova, doar 589 au îndeplinit sarcina

de 2009, cînd din această cauză au fost eliberați 314 militari, în anul 2010 cifra a constituit 190 de persoane. Potrivit sursei citate, s-a micșorat și numărul militarilor în termen eliberați cu boli preexistente încorporării. Astfel, dacă în anul 2009, din acest motiv au fost eliberați 234 de militari, atunci în 2010, cifra s-a diminuat la aproape jumătate, constituind 131 de persoane.

Specialiștii în medicină susțin că cele mai frecvente maladii care afectează aptitudinea pentru serviciul militar în termen sînt bolile infecțioase și parazitare, tuberculozele pulmonare, bolile aparatului digestiv, bolile sistemului osteo-

O nouă redacție a art.66 din Legea cu privire la drepturile de autor și conexe

O nouă redacție a art.66, care va fi pregătită de către un expert ATIC, a fost discutată marți, 22 februarie, cu reprezentanții Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI). Textul acestui articol a fost dezbătut public, pentru a avea o certitudine că va permite respectarea drepturilor de autor și conexe, dar și că nu va constitui o barieră în activitatea companiilor din domeniul TIC. Despre aceasta anunță consilierul prim-ministrului pe probleme de tineret, Tudor Darie, într-o postare pe blogul său personal.

După ce a primit mai multe sugestii în urma unei discuții, consilierul premierului pe probleme de tineret a avut o întâlnire comună cu Veaceslav Soltan, șeful Secției tehnolo-

gii informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii din cadrul Procuraturii Generale și Ana Chirița, director executiv al Asociației Naționale a Companiilor Private din Domeniul Tehnologiilor Informaționale și a Comunicațiilor (ATIC), în cadrul căreia s-a ajuns la cîteva aspecte principale:

1. Responsabilitatea directă pentru încălcarea drepturilor de autor și conexe îi revine persoanei fizice sau juridice, care a plasat pe un site fișierul ce încalcă drepturile de autor, dar nicidecum proprietarului site-ului (dacă e site cu conținut generat de utilizatori) sau companiei ce a prestat servicii Internet;

2. În cazul depistării unui fapt ce presupune încălcarea drepturilor de autor, titularul de

drepturi sau reprezentantul legal al acestuia se adresează cu o solicitare în scris proprietarului site-ului, care, după primirea sesizării, este obligat, în termen de 2 zile, să șteargă de pe site informația ce încalcă drepturile de autor. În caz de nerespectare a acestei prevederi, proprietarul de site poate fi bînuît că este complice (contribuie nemijlocit la încălcarea dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe) pentru a fi atras la răspundere pentru încălcarea acestor drepturi;

3. Persoana fizică (proprietarul unor servere)/persoana juridică, care acordă servicii de hosting este obligată să permită copierea de pe server a informației (probelor), care confirmă încălcarea drepturilor de autor (realizarea unui back-up), fără ca organul de

urmărire penală să sechestreze sau să deconecteze de la rețea serverele persoanei fizice sau ale companiei care acordă servicii de hosting.

Potrivit lui Tudor Darie, art.66 din Legea cu privire la drepturile de autor și conexe a fost discutat de mai multe ori și cu diferite ocazii de către oamenii din domeniul TIC. „Prevederile articolului lasă loc de interpretare și permite abuzuri, care se pot solda cu închiderea nemotivată a mai multor site-uri din Republica Moldova sau sechestrarea serverelor companiilor ce prestează servicii de hosting”, subliniază acesta.

Inițiativa de a modifica art.66 din Legea cu privire la drepturile de autor și conexe a venit din partea bloggerilor, cît și din partea Asociației Naționale a Companiilor Private din Domeniul Tehnologiilor Informaționale și a Comunicațiilor (ATIC), susținută de către Amcham și MTIC.

Prima locuință protejată pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală a fost deschisă la Bălți

O locuință protejată pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală a fost deschisă în premieră, în Republica Moldova. Evenimentul a avut loc recent, în capitala de nord a țării, orașul Bălți.

Prima locuință protejată reprezintă un apartament cu două odăi, amplasat într-un bloc locativ din centrul orașului. În acest apartament vor locui patru beneficiare. Spațiul locativ este mobilat și dotat cu tot necesarul pentru locatari, care afirmă că beneficiază de condiții de trai excelente.

Locuința a fost deschisă la Bălți, în cadrul unui proiect derulat de Asociația SOMATO, cu suportul financiar al Delegației Uniunii Europene la Chișinău, Mental Health Initiative Open Societe Institute din Ungaria și Global Initiative Hilversum, din Olanda. Un alt partener în proiect este Primăria municipiului Bălți.

Ambasadorul Dirk Schuebel, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova a vizitat și el apartamentul special amenajat pentru persoanele cu deficiențe mintale. În opinia oficialului european, proiectul inițiat de SOMATO este unul de succes. „Persoane cu probleme de sănătate mintală din Bălți vor trăi în condiții omenești

în aceste locuințe. Ne place acest proiect pentru că având un suport financiar nu atât de mare, se realizează lucruri importante”, a subliniat Dirk Schuebel.

Președintele Asociației SOMATO, Jana Chihai, a ținut să menționeze în context, că alte trei locuințe protejate vor fi deschise în vara acestui an. În cele patru apartamente special amenajate, vor locui în total, 16 persoane cu probleme de sănătate mintală. „Prin deschiderea locuințelor protejate urmărim două scopuri: să contribuim la integrarea în societate a persoanelor cu probleme de sănătate mintală și să schimbăm mentalitatea populației sănătoase în sensul cultivării toleranței în rîndurile societății”, a subliniat sursa citată.

Potrivit directorului Centrului de Sănătate Mintală SOMATO, Corina Popa, în apartamentele protejate vor locui beneficiari care au deja unele deprinderi de trai independent, iar una dintre condiții este ca aceștia să aibă un loc de muncă. „Locatarii vor fi monito-

rizați zilnic de către lucrătorii sociali ai Centrului SOMATO, care îi vor ajuta pe beneficiari în activitățile zilnice”, a mai adăugat Corina Popa.

lansat la finele anului 2008 și urmează a fi încheiat la sfârșitul acestui an. Programul are un buget de circa 295 mii de euro, dintre care aproximativ



În conformitate cu prevederile proiectului, serviciile comunale vor fi achitate de autoritățile locale. Totuși, beneficiarii vor achita și ei o anumită parte din plățile pentru comodități.

Locuințele protejate la Bălți sînt promovate în cadrul proiectului „Dezvoltarea și aplicarea serviciilor-pilot de apartamente protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală în nordul Moldovei”. Proiectul a fost

220 mii de euro au fost alocați de către Delegația Comisiei Europene în Republica Moldova.

Dreptul menționează că asociația SOMATO, care administrează un centru de sănătate mintală cu aceeași denumire, activează în domeniul sănătății mintale din 1999. Organizația se numără printre primele de acest fel în domeniu, în Republica Moldova.

Lilia DUMINICA

Marian Lupu a semnat decretele privind numirea mai multor ambasadori prin cumul

Președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu, a semnat decretele privind numirea mai multor ambasadori ai țării noastre, prin cumul, și în alte state, potrivit Secției relații cu mass-media a Parlamentului.



Potrivit decretelor semnate, Mihai Balan, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Elenă, a fost numit, prin cumul, în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Cipru, cu reședința la Atena.

Emil Druc, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Regatul Suediei, a devenit, prin cumul, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Finlanda și în Regatul Norvegiei, cu reședința la Stockholm.

Totodată, Alexandru Prigorschi, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Bulgaria, a fost numit, prin cumul, în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Albania, cu reședința la Sofia.

Ion Stăvilă, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Ucraina, a devenit, prin cumul, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Uzbekistan, cu reședința la Kiev.

Anatol Urechianu, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Populară Chineză, a fost numit, prin cumul, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Socialistă Vietnam și în Republica Coreea, cu reședința la Beijing.

O nouă strategie de cooperare moldo-suedează

Suedia va contribui la integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană, precum și la apropierea țării noastre de valorile UE. Nu este o simplă declarație, ci chiar obiectivul principal al noii strategii de cooperare – strategie adoptată recent de Guvernul suedez. Documentul va sta la baza cooperării moldo-suedeze.

Suedia este unul dintre cei mai mari donatori bilaterali în Republica Moldova, iar strategia confirmă angajamentul acestui stat european în suportul acordat privind dezvoltarea relațiilor dintre Moldova și Uniunea Europeană în cadrul Parteneriatului Estic.

Guvernul Republicii Moldova a reiterat, în repetate rînduri, că

vom atinge obiectivul de integrare fără a trece de etapa realizării unor reforme indispensabile pentru definirea unui stat de drept democratic. În acest sens, „Suedia poate, datorită suportului considerabil acordat prin intermediul ambasadelor noastre la Chișinău, să contribuie la îndeplinirea acestor angajamente”, a declarat Gunilla Carlsson.



obiectivul strategic pe care îl urmărește, vizează integrarea în Uniunea Europeană. Pe parcursul ultimilor ani s-au înregistrat progrese semnificative în această direcție. O confirmă și ministrul suedez pentru Dezvoltare și Cooperare, Gunilla Carlsson, la Stockholm. Totuși, mai avem de îndeplinit un șir de angajamente pe care statul și le-a asumat față de structurile europene. Nu

Potrivit oficialului european, sprijinul suedez va cuprinde trei sectoare: democrație, drepturile omului și egalitate de gen; infrastructură durabilă și dezvoltarea pieței.

În conformitate cu strategia adoptată, autoritățile suedeze urmăresc consolidarea în continuare a procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova cu cea a Uniunii Europene. Un accent

deosebit va fi plasat pe egalitatea de gen și respectarea drepturilor omului.

Investițiile în infrastructura energetică vor completa suportul pentru reformele instituționale și vor contribui la dezvoltarea durabilă, în conformitate cu angajamentele internaționale. „Cît privește creșterea schimburilor comerciale, aceasta va fi impulsionată prin armonizarea și concordarea la legislația UE, precum și prin asigurarea unor costuri mai mici la inițierea unei afaceri în Republica Moldova”, a specificat ambasadorul Suediei în Republica Moldova, Ingrid Tersman.

Potrivit noului document de colaborare între cele două state, sprijinul suedez va contribui la consolidarea instituțiilor din Moldova și va fortifica capacitatea acestora de a livra servicii de calitate cetățenilor. „Prin contribuția adusă la dezvoltarea pieței, precum și prin intermediul suportului oferit companiilor mici, dorim să punem umărul la creșterea economică și a bunăstării cetățenilor moldoveni”, a ținut să sublinieze Ingrid Tersman. În opinia ambasadorului suedez, participarea femeilor în procesul de luare a deciziilor, precum și în viața economică a țării va contribui semnificativ la asigurarea prosperității acestuia.

Suportul acordat de Suedia vizează o perioadă de 4 ani și reprezintă aproximativ 12 milioane de euro anual. Autorii strategiei moldo-suedeze nu exclud însă posibilitatea ca aceasta să crească spre sfârșitul perioadei.

Lilia DUMINICA

Ministrul transporturilor propune includerea taxei rutiere în prețul carburanților

Ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor, Anatol Șalaru, propune includerea taxei pentru utilizarea drumurilor în prețul carburanților. Acesta a spus, la o conferință de presă, că anual se colectează 130 de milioane de lei din taxa rutieră, bani care ajung pentru reabilitarea a doar 10-15 km de drum.



„Cetățenii înțeleg importanța reabilitării drumurilor, mulți s-au pronunțat pentru mărirea taxei rutiere”, a menționat Anatol Șalaru. „Taxa pentru utilizarea drumurilor trebuie să fie inclusă în

prețul produselor petroliere din mai multe considerente. Sînt persoane care ies cu mașina la Paște și Crăciun și sînt nevoiți să plătească fondul rutier tot atît cît plătesc unii care strică drumurile cu camioanele”, a adăugat ministrul.

Potrivit oficialului, mulți șoferi nici nu achită acest impozit, pentru că nu fac revizia tehnică a automobilului. Alții falsifică actele reviziei. Anatol Șalaru este de părere că includerea taxei în prețul carburanților ar aduce beneficii și pentru agenții economici transportatori. Aceștia ar avea posibilitatea să achite sumele în cauză pe parcursul întregului an, nu la un termen stabilit cum se întîmplă acum.

În altă ordine de idei ministrul a comunicat că și Uniunea Transportatorilor cere majorarea accizelor la produsele petroliere pentru completarea fondului rutier. Se dorește ca accizele la benzină să ajungă la 300 de lei pentru o tonă, iar la motorină 350 de lei. Ca rezultat, carburanții se pot scumpi în medie cu 30 de bani/litru.

Potrivit unui raport al ministerului, economia Moldovei pierde anual 6-7 miliarde de lei din cauza drumurilor de proastă calitate.

Lupta pentru președinția CSJ se va da între 5 judecători

Cinci judecători s-au înscris în concursul pentru președinția Curții Supreme de Justiție. Printre candidați este și actualul președinte, Ion Muruianu, al cărui mandat expiră în martie.

Data limită de înscriere la concurs a fost 15 februarie. Pe ultima sută de metri și-au depus dosarele, judecătorul la CEDO, Mihai Poalelungi și Raisa Botezatu, președintele interimar al Colegiului Penal al CSJ. Anterior, și-au depus dosarele judecătorul CSJ, Constantin Gurschi și Nicolae Timofti, membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Ion Muruianu a fost numit președinte al Curții Supreme de Justiție în martie 2007.

În declarația sa de avere, pentru anul 2010, Ion Muruianu a menționat că împreună cu soția și copiii, familia are un venit lunar de peste 92 de mii de lei.

Constantin Gurschi, până a fi numit judecător la CSJ, în 1999, a fost judecător la Curtea de Apel.

Raisa Botezatu a declarat într-un interviu acordat publicației Institutului Național al Justiției că a ales să fie judecător după ce a făcut studii medicale. După ce a lucrat 8

ani într-o secție în care se preparau substanțe radioactive, a decis să-și schimbe domeniul de activitate și a ales dreptul. Activitatea de judecător a început-o în 1989. Alături de alți judecători a participat la elaborarea unui set de acte normative care stau la baza reformei judiciare și de drept: Statutul judecătorului, al Consiliului Superior al Magistraturii, Organizarea judecătorească, Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție etc. Raisa Botezatu are o experiență de 20 de ani în sistemul judecătorec.

Judecătorul la CEDO, **Mihai Poalelungi**, în 1988 a fost judecător stagiar la Judecătoria Rîșcani, apoi, după un an, a devenit vicepreședinte al instanței. Din 1989 până în 2005 este și lector la Facultatea de drept a USM. Mihai Poalelungi a mai fost judecător și președinte al Judecătoriei Centru, după care, judecător și vicepreședinte al Curții de Apel. În 2005 este numit vicepreședinte la Curtea Supremă de Justiție, în 2003-2008 este arbitru la Curtea Internațională a OSCE de conciliere și de arbitraj, iar la 1 mai 2008 devine judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Nicolae Timofti are grad de ofițer-locotenent și locotenent superior. După serviciul militar a lucrat consultant superior la Ministerul Justiției. În iunie 1990 este ales vi-

decătoresc, în 1996 este numit președinte al Curții de Apel și destituit din această funcție în decembrie 2001. Acum este membru al Consiliului Superior al Magistraturii.



cepreședinte al Judecătoriei Supreme (care în 1996 s-a transformat în CSJ) și președinte al Colegiului Penal. După reformarea sistemului ju-

decursul pentru suplinirea funcției de președinte al CSJ a fost anunțat în luna noiembrie 2010. Dosarele urmau a fi prezentate pînă

pe 10 ianuarie curent. Însă, la cererea ministrului Justiției, Alexandru Tănase, care este și membru din oficiu al Consiliului Superior al Magistraturii, termenul a fost prelungeț pînă pe 15 februarie. Ministrul a invocat atunci că anunțul despre concurs nu a fost publicat în Monitorul Oficial.

Dosarele candidaților la președinția CSJ vor fi examinate de către Consiliul Superior al Magistraturii, după care, un singur nume va fi propus Parlamentului spre confirmare.

Președintele CSJ este numit în funcție, de Parlament, în termen de 30 de zile de la data înaintării propunerii. Parlamentul poate prelunge acest termen cu încă 15 zile, dacă apar circumstanțe care necesită examinare suplimentară. De asemenea, Parlamentul poate respinge candidatura propusă de CSM, în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă. CSM este anunțat în 30 de zile. Însă, la înaintarea repetată de către Consiliu a aceleiași candidaturi, Parlamentul va trebui să accepte numirea acesteia în funcția solicitată.

Primul audit al sistemului democratic din R. Moldova scoate la iveală deficiențe și mimare a unor reforme

IDIS „Viitorul” a lansat la 23 februarie 2011, primul audit al sistemului democratic din Republica Moldova – antologie de studii care măsoară progresul pe domenii de referință precum: cetățenia, legile și drepturile; Guvernul responsabil și reprezentativ; societatea civilă și participarea civică; dimensiunile internaționale ale democrației.

„Acest raport, pe lângă faptul că surprinde starea de lucruri și progresul pe sectoare, vine cu recomandări exprese de armonizare a legislației, optimizare a procedurilor legale și, cel mai important, de tratare a acelor practici defectuoase care fac Republica Moldova să piardă proces după proces la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului”, a subliniat Leonid Litra, coordonatorul auditului sistemului democratic din Republica Moldova. Totodată, este pentru prima dată când societatea civilă produce un astfel de raport complex, reușind să închege o viziune comună asupra pașilor care trebuie urmați pentru a apropia RM de o democrație veritabilă, a mai afirmat Leonid Litra.

Cetățenia, legile și drepturile
Situația în domeniul respectării drepturilor și libertăților fundamentale este departe de a fi satisfăcătoare. O problemă dureroasă, moștenită de la sistemul sovietic, este atitudinea formală față de normele legale, afișată deseori de instituții publice precum poliția, instituțiile psihiatrice,

penitenciare. Cel mai elocvent exemplu este cel al violenței din partea poliției. Interesul politic de a soluționa aceste fenomene periculoase este unul sporadic, el fiind în mare parte forțat de organismele internaționale.

Totodată, modificarea și adoptarea legilor nu a impulsionat reducerea protecționismului, actelor de corupție și a

cetățeni ai Federației Ruse. Prudența Chișinăului de a trage la răspundere autoritățile autoproclamate este justificată de teama unor măsuri de retorsiune din partea separatiștilor față de oficialii RM și față de oamenii simpli.

Guvernul responsabil și reprezentativ

Participarea cetățenilor la procesul electoral a înregistrat o descreștere semnificativă în ultimii 15 ani. Acest declin este provocat de imaginea șifonată a partidelor politice în calitate de instituții democratice. Or, Parla-



mențele de majoritatea legislaturilor au reprezentat într-o proporție relativ redusă structura socială a electoratului. Procedura de înregistrare a partidelor este relativ complicată, prin impunerea cotelor de reprezentare teritorială, ceea ce afectează dreptul cetățenilor la libera asociere. Deși cotele au fost reduse, ele rămân suficient de descurajante pentru minorități. Ultimele scrutine au demonstrat accesul ilegal al partidelor politice la instituțiile media publice, cauzat de abuzul resurselor administrative și volumul diferit al resurselor financiare ale concurenților electorali.

Performanța partidelor în calitate de instituții efective ale membrilor de partid este destul de slabă. Prezența unora și acestora persoane pe listele partidelor demonstrează că membrii simpli nu dispun de capacitatea

de a influența deciziile majore ale formațiunilor din care fac parte. În aceste condiții, autoritățile trebuie să accelereze instituirea unui sistem de finanțare publică a partidelor, pentru a scădea dependența de donatorii dubios de generoși, de altfel puțini la număr.

Deși termeni pompoși precum „responsabilitatea Guvernului în relație, atât cu Parlamentul, cât și cu societatea civilă”, „controlul democratic asupra sectorului de securitate”, sînt la ordinea de zi în discursuri, aceștia nu sînt funcționali. Reforma instituțională se rezumă în mare parte la reorganizarea ministerelor și a altor agenții executive. Or, asta are drept efect revizuirea zonelor de influență prin redefinirea competențelor și responsabilităților instituționale, fără o optimizare efectivă a activității acestora.

Societatea civilă și participarea civică
Comunicarea dintre diverse grupuri și putere s-a ameliorat considerabil. Însă, în ciuda pașilor întreprinși și a creării Consiliului Național pentru Participare, persistă numeroase probleme care așteaptă soluționarea. Cea mai importantă ține de lipsa de încredere existentă între structurile puterii și sectorul asociativ. Guvernul vede în continuare organizațiile neguvernamentale ca un releu prin care poate difuza informații convenabile lui, avînd înclinația să minimizeze efortul constructiv al societății civile, pe care îl percepe deseori ca o interferență în propriile politici. În același timp, societatea civilă deseori nu dispune de resursele necesare și de gradul de expertiză adecvat pentru a „juca” pe picior de egalitate cu instituțiile statului, ținînd cont de accesul

privilegiat la informație și putere al oficialilor.

Însăși sistemul electoral nu permite stabilirea unei legături personalizate dintre deputați și locuitorii unei unități administrative-teritoriale, dar și dintre cetățeni și consilierii locali, în unele primării constituite din mai multe localități rurale. Astfel, consultările cu cetățenii privind calitatea unor servicii publice este o practică aplicată ocazional la nivel local.

Dimensiunea cooperării la nivelul comunităților locale este destul de insignifiantă, avînd în vedere că administrațiile locale dispun de pîrghii limitate pentru a putea exercita deplin funcțiile de formulare și implementare a politicilor de dezvoltare locală. În condițiile centralizării puterii de stat, autoritățile publice locale au fost destul de dependente de deciziile luate la nivelele superioare ale administrației publice. Totuși, în ultimul an sînt întreprinse eforturi pentru ca odată cu următorul mandat al aleșilor locali să fie posibilă descentralizarea reală și consolidarea autonomiei locale.

Dimensiunile internaționale ale democrației

Republica Moldova își onorează, deși uneori cu întîrziere, contribuțiile de membru în diverse organizații internaționale. Din punct de vedere economic, RM rămîne în mare parte dependentă de statele și agențiile externe vestice. Pînă în acest moment, donatorii au participat cel mai activ la finanțarea domeniilor sănătății, stabilității macrofinanciare, democrației și drepturilor omului, gestionării frontierei. Deși în 2009 donatorii din est și-au anunțat intențiile de a oferi împrumuturi (Federația Rusă - 500 milioane de dolari

în asistență tehnică și China - 1 miliard de dolari), acestea au dispărut odată cu venirea la putere a Alianței pentru Integrare Europeană. În trecut, Federația Rusă a donat prin alte mijloace decît cele financiare - vinderea gazului la un preț mai mic decît cel de piață. Însă, asta s-a întîmplat, atît timp, cît Chișinăul își demonstra loialitatea față de Kremlin. Creditul chinez, printre altele, avea o condiționalitate foarte simplă: promovarea business-ului chinez. Însă, acest lucru nu a fost posibil datorită cerințelor impuse de Fondul Monetar Internațional, care prevăd că investițiile garantate de stat și creditele către stat nu pot depăși un anumit procent din PIB.

La producerea auditului sistemului democratic din Republica Moldova au fost implicați 8 experți naționali selectați de IDIS „Viitorul”, precum și consultanți din străinătate. Metodologia care a stat la baza auditului a fost împrumutată de la Internațional IDEA (Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală), care constă în evaluarea cantitativă și calitativă a climatului democratic. Această metodologie și-a demonstrat eficiența în aproape 20 de țări, concluziile și recomandările enunțate în baza ei fiind suficient de credibile pentru a fi luate în considerație de către autorități.

Auditul sistemului democratic din Republica Moldova apare cu sprijinul financiar al the Black Sea Trust for Regional Cooperation, un proiect al the German Marshall Fund.

IDIS „Viitorul” planifică să elaboreze astfel de evaluări minuțioase la fiecare doi ani, pentru a măsura progresul procesului de democratizare.

• La solicitarea cititorilor

Genuri de activitate supuse licențierii

Conform prevederilor Legii privind licențierea unor genuri de activitate nr.451 din 30.07.2001, se supun licențierii următoarele genuri de activitate:

- 1) activitatea de audit;
- 2) activitatea de evaluare a bunurilor imobile și (sau) de efectuare a expertizei mărfurilor;
- 3) activitatea bursieră;
- 4) activitatea în domeniul asigurărilor; activitatea de administrare a activelor fondurilor nestatale de pensii;
- 5) activitatea asociațiilor de economii și împrumut, ale cetățenilor;
- 6) activitatea legată de metale prețioase și pietre prețioase; funcționarea caselor de amanet;
- 7) activitatea legată de jocurile de noroc: organizarea și desfășurarea loteriilor, întreținerea cazinourilor, exploatarea automatelor de joc cu câștiguri bănești, stabilirea mizelor la competițiile sportive;
- 8) importul alcoolului etilic; importul și (sau) comercializarea angro a băuturilor alcoolice și a berii importate;
- 9) fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice, berii și (sau) păstrarea, comercializarea angro a alcoolului etilic, a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni;
- 10) importul produselor din tutun; importul și (sau) prelucrarea industrială a tutunului, fabricarea produselor din tutun și (sau) comercializarea angro a tutunului fermentat și a produselor din tutun;
- 11) proiectarea plantațiilor pomicole, bacifere și viticole; producerea și (sau) comercializarea semințelor, materialului de înmulțire și săditor;
- 12) producerea, păstrarea și comercializarea materialului biologic de prăsilă (animale, material seminal, embrioni, ovule, icre și larve de

pește, ouă de pasăre și ouă de viermi de mătase) predestinat reproducerii;

13) activitatea farmaceutică veterinară și (sau) asistența veterinară (cu excepția activității desfășurate de serviciul veterinar de stat);

14) importul și (sau) comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;

22) activitatea legată de importul, exportul, utilizarea, transportul, deservirea și stocarea surselor de radiații ionizante și a materialelor radioactive (inclusiv a deșeurilor radioactive) și de efectuarea măsurărilor câmpurilor de radiații ionizante;

23) importul și (sau) fabricarea, depozitarea, comercializarea angro a substanțelor și materialelor chimice toxice, articolelor și produselor chimice de menaj; producerea, importul și (sau) exportul, reexportul substanțelor care distrug stratul de ozon, precum și al echipamentelor și produselor ce conțin asemenea substanțe;

24) confecționarea și distrugerea ștampilelor;

25) activitatea particulară de detectiv sau de pază;

26) montarea și (sau) reglarea, asistența tehnică a sistemelor automate de semnalizare și de stingere a incendiilor, precum și de protecție a clădirilor împotriva fumului și de înștiințare în caz de incendiu;

27) importul și (sau) exportul, comercializarea armamentului și munițiilor, repararea armelor organice, sportive și (sau) de vânătoare, de tir, de instrucție, de decorație, de colecție și de autopărare;

28) importul, depozitarea și (sau) folosirea materialelor explozive (inclusiv materialelor pirotehnice), efectuarea lucrărilor de dinamitare;

29) importul, exportul, elaborarea, producerea și comercializarea mijloacelor criptografice și tehnice de protecție a informației, dispozitivelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației, prestarea serviciilor în domeniul protecției criptografice și tehnice a informației (cu excepția activității desfășurate de autoritățile publice investite cu acest drept prin lege);

30) activitatea de administrator al insolvenței;

31) activitatea farmaceutică, inclusiv cu folosirea preparatelor narcotice și (sau) psihotrope, desfășurată de întreprinderile și (sau) instituțiile farmaceutice private; importul și (sau) producerea articolelor de parfumerie și cosmetică;

32) fabricarea, comercializarea, asistența tehnică, repararea și verificarea articolelor de tehnică și optică medicală;

33) acordarea asistenței medicale de către instituțiile medico-sanitare private;

34) activitatea în domeniul geneticii, microbiologiei și activitățile incluse în clasele III și IV de risc, desfășurate cu organisme modificate genetic;

35) activitatea legată de plasarea în câmpul muncii a cetățenilor în țară și (sau) străinătate;

36) activitatea de turism;

37) activitatea instituțiilor de învățământ private, de toate nivelurile, treptele și formele de instruire;

38) activitatea instituțiilor financiare și a unităților de schimb valutar;

39) activitatea participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare;

40) importul și (sau) comercializarea angro sau cu amănuntul a benzinei, motorinei și gazului lichiefiat;

41) producerea și (sau) furnizarea, transportul, distribuția energiei electrice;

42) furnizarea și (sau) transportul, distribuția gazelor naturale;

43) prestarea serviciilor de telefonie fixă locală și (sau) interurbană, internațională;

44) prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară și (sau) prin satelit;

45) prestarea serviciilor în domeniul informaticii;

46) construcția și (sau) întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de radio sau televiziune, a rețelilor prin cablu;

47) activitatea în domeniul televiziunii și radiodifuziunii;

48) comercializarea cu amănuntul a băuturilor alcoolice;

49) comercializarea cu amănuntul a produselor din tutun.

50) activitatea de depozitare a cerealelor cu eliberarea certificatelor de depozit pentru cereale.



◆ Avocatul dvs. la domiciliu



La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ



Vreau să iau sub tutelă un copil care a rămas fără îngrijire părintească. Pentru a îndeplini o asemenea misiune aș vrea să cunosc care ar fi drepturile și obligațiile mele legale pentru o asemenea situație.

Eni V.
r-n Căușeni

Conform art.146 din Codul familiei, tutorele (curatorul) are dreptul și este obligat să se ocupe de educația copilului aflat sub tutela (curatela) sa, să aibă grijă de sănătatea și dezvoltarea fizică, psihică, spirituală și morală a copilului. Tutorele (curatorul) determină de sine stătur procedeele și mijloacele de educație a copilului aflat sub tutelă (curatela), luând în considerare eventualele recomandări ale autorității tutelare și respectând următoarele cerințe.

Astfel, exercitarea drepturilor sale nu pot fi contrare intereselor copilului și să nu prejudicieze sănătatea fizică și psihică a acestuia. Metodele de educație a copilului trebuie să excludă comportamentul abuziv, insultele și maltrătarile de orice fel, discriminarea, violența psihică și fizică, aplicarea pedepselor corporale antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanțelor stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșitul și alte acte ilicite. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează ținând cont de interesele și de părerea copilului, fiind aplicată răspunderea, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor în detrimentul intereselor copilului.

Tutorele (curatorul), ținând cont de opinia copilului, poate alege instituția de învățământ și forma de studii pe care le va urma copilul, fiind obligat să asigure frecventarea de către copil a școlii până la sfârșitul anului de învățământ în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Tutorele (curatorul) este în drept să ceară de la orice persoană, inclusiv rudele apropiate, înapoierea copilului pe care acestea îl rețin fără temei legal sau fără o hotărâre corespunzătoare a instanței judecătorești. Tutorele (curatorul) nu este în drept să împiedice contactele copilului cu rudele lui, cu excepția cazurilor în care contactele respective contravin intereselor acestuia.

Drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) privind reprezentarea intereselor copilului aflat sub tutela (curatela) sa sînt stabilite de legislația civilă.

Tutorele (curatorul) este obligat să locuiască împreună cu copilul aflat sub tutela (curatela) sa. Curatorul și copilul aflat sub curatelă, care a atins vârsta de 14 ani, pot locui separat doar cu acordul autorității tutelare. Tutorele (curatorul) este obligat să comunice autorității tutelare informațiile privind starea sănătății, îngrijirea și educația copilului, precum și schimbarea domiciliului.



Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(februarie 2011, nr. 7(362))

Avocații moldoveni și români contribuie la promovarea în Moldova a investițiilor din străinătate

Casa de avocatură „Hanganu, Tănase și partenerii”, în colaborare cu colegii români din cadrul Societății de Consultanță și Avocatură „Dănilă, Petre și Asociații”, contribuie la promovarea în Moldova a noilor proiecte investiționale din străinătate, au declarat recent reprezentanții ambelor structuri în cadrul unei conferințe de presă.

După cum le-a comunicat jurnaliștilor reprezentantul „Hanganu, Tănase și partenerii”, Janeta Hanganu, în ianuarie curent, ambele case de avocatură au încheiat un acord de parteneriat de exclusivitate, potrivit căruia, clienții vor putea beneficia de consultări, atât în Moldova, cât și în România.

Pentru „Dănilă, Petre și Asociații” o astfel de experiență nu este nouă, deoarece această asociație, din toamna anului 2010, pune la punct relații de parteneriat cu colegii din Bulgaria.

Potrivit spuselor Janetei Hanganu, o astfel de colaborare poate să influențeze pozitiv asupra climatului investițional din Moldova, impulsivând majorarea capitalului investițional din România în RM.

„Casa de avocatură „Hanganu, Tănase și partenerii” a fost aleasă de către noi, pentru relații de parteneriat, datorită profesionalismului înalt al colaboratorilor ei. Scopul nostru este să

cooperăm după exemplul Moldovei nu numai cu reprezentanții țărilor Uniunii Europene, dar și cu vecinii estici”, a menționat reprezentantul „Dănilă, Petre și Asociații”, Cristian Petre. „Deși există o perioadă îndelungată de stagnare, noi sperăm să atragem noi investitori atât din România, cât și din alte țări ale Uniunii Europene”, a declarat la conferința de presă, reprezentantul „Hanganu, Tănase și partenerii”, Constantin Tănase.

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Leuca Vitalie, domiciliat: Chișinău, str. Albișoara nr. 68/2, apt. 8, pentru data de 3 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4) în calitate de apelant în cauza civilă nr. 2a-846/2011 de apel la cererea cet. Eršov Tatiana privind repararea prejudiciului.

Judecător **Nellea Budăi**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „INDEX-GRUP”, pentru data de 1 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „OCTOPUS-PROF” SRL privind încasarea datoriei și a dobînzii, sub sancțiunea examinării cauzei în lipsă.

Judecător **Aliona Roșca**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SC „Garicom” SRL, pentru data de 11 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Octopus-Prof” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **Aurica Us**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului „Iașa” SRL, pentru data de 16 martie 2011, ora 11.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 224) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SC „Octopus-Prof” SRL privind încasarea dobînzii de întîrziere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Gh. Muntean**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Cleolina”, pentru data de 9 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Cariba Agro” privind încasarea a 3838,20 lei.

Judecător **I. Gancear**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Alminis”, pentru data de 18 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SC „Octopus-Prof” SRL privind încasarea a 3439,56 lei.

Judecător **I. Gancear**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Malazer Construction” SRL, pentru data de 10 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Rober” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **V. Orîndaș**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Nelli-Ace”, Chișinău, pentru data de 10 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Articole Betonate”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Namașco**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Brodsky Publishing”, Chișinău, pentru data de 14 aprilie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Finacial Papers Plus LCK”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Namașco**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Pîslari Anatolie”, pentru data de 22 martie 2011, ora 9.20, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SC „Octopus-Prof” SRL privind încasarea sumei de 10 249 lei 66 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Stepanov**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Maxiviabil”, mun. Chișinău, str. Florilor nr. 32, apt. 20, pentru data de 21 aprilie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Octopus-Prof” SRL, mun. Chișinău privind încasarea datoriei.

Judecător **L. Andriaș**
♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Mocanu Iurie”, pentru data de 15 martie 2010, ora 11.20, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Rapira”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Al. Rotari**

♦♦♦
Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Promo Studio”, pentru data de 24 martie 2011, ora 9.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile nr. 2e-4573/2011 intentată de SRL „Dixi Media” privind încasarea sumei.

Judecător **I. Gancear**
♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Sochircă Iurie, pentru data de 3 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Avram Nina privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **A. Catană**
♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Halcă Tudor, pentru data de 9 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Banari Vera privind încasarea prejudiciului.

Judecător **Djeta Chistol**
♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Logos-Press” SA (Ekonomiceskoe Obozrenie „Logos-Press” SA), cu ultimul sediu cunoscut: mun Chișinău, str. S. Lazo nr. 40, pentru data de 24 martie 2011, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea Cotorcea S., Frolov A., etc. către „Evelin di Costacurta” SRL, „Logos-Press” SA privind cererea înaintată în baza legii nr.1227 din 27 iunie 1997.

Judecător **V. Brașoveanu**
♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Rusu Valeriu, pentru data de 25 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Rusu Natalia privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **I. Busuioc**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mariniuc Valeriu Grigore, a.n. 05.01.1961, (ultimul domiciliu cunoscut: Chișinău, str. A. Lăpușneanu nr. 8, apt. 7), pentru data de 10 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 607) în calitate de pîrît în cauza civilă „Deleu Iulia către Mariniuc Valeriu privind încasarea datoriei”.

Prezența în ședință a cet. Mariniuc Valeriu Grigore, a.n. 05.01.1961 este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Mihail Diaconu**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Fișcot Ala domiciliată: Chișinău, str. Suceava nr. 114, pentru data de 14 martie 2011, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 508) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Diconu Tamara privind încasarea datoriei.

Judecător **Oleg Sternioală**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Poștar Andrei Vilian, născut la 03.09.1970, ultimul domiciliu cunoscut: Chișinău, str. Liviu Deleanu nr. 1, apt. 7, pentru data de 9 martie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 605) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la acțiunea ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **Natalia Simciuc**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ciornii Oleg, pentru data de 23 martie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 611) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la acțiunea ÎCS „Express Leasing” SRL privind rezilierea contractului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Boico**
♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM solicită prezentarea cet. Naliceaeva Natalia, pentru data de 16 martie 2011, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Naliceaev Leonid privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Iurie Potînga**
♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Furtună Larisa, pentru data de 12 aprilie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Durbailov Vladimir privind încasarea prejudiciului.

Judecător **Ecaterina Cobzac**
♦♦♦
Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ridlovschi Albert, pentru data de 21 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cosandianou Angela privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător **Ecaterina Silivestru**

♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lașco Vladislav Anatolie, pentru data de 15 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Beșliu Vlădică privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ala Malii**
♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Rotari Natalia în calitate de intervenient accesoriu, pentru data de 23 martie 2011, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în cauza civilă intentată de Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor, Belughin Igor împotriva cet. Stepanov Ludmila ș.a. privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

Judecător **Oxana Robu**
♦♦♦
Judecătoria Cahul solicită prezentarea cet. Bujor Elena, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Cotihana, Cahul, pentru data de 18 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 213) în calitate de pîrît în cauza civilă 2-552/2011 intentată de Bujor Constantin privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Cotea**
♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sîrbu A. I., a.n. 1975, dom. Chișinău, str. M. cel Bătrîn nr. 25, apt. 82, pentru data de 14 martie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de APLP 54/219 privind încasarea datoriei.

Judecător **Ion Bulhac**
♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Capița Nicolae, Capița Ludmila, pentru data de 21 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de APLP 54/219 privind încasarea datoriei.

Judecător **Alexandru Spoială**
♦♦♦
Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 și art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet. Hodinitu Victor Vasile, născut la 20.06.1968, cu ultimul domiciliu cunoscut: r-l Cahul, s. Colibași str. A. Mateevici, nr. 4, pentru data de 15 martie 2011, ora 16.30, la ședința de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-525/2011 privind desfacerea căsătoriei intentată la cererea reclamantei Hodinitu Lidia.

Pîrîților li se propune să prezînte referințe și probele de care dispun referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor și de neprezentare a pîrîților în instanță, pricina va fi examinată în lipsa lor.

Judecător **Vitalie Movilă**

Fiecare a 4-a persoană din Moldova s-a simțit discriminată în ultimul an

În Republica Moldova cele mai discriminate persoane sînt cele cu dizabilități mintale și fizice. Este concluzia unui studiu – „Percepțiile populației din Republica Moldova privind fenomenul discriminării”, lansat miercuri, 23 februarie. Aceiași cercetare constată că o bună parte din oameni evită să meargă la policlinică, să iasă în stradă, să se adreseze la poliție sau la primărie de frică să nu fie discriminați.

Respondenții consideră că, pe lângă persoanele cu dizabilități fizice și mintale, sînt discriminate în proporție destul de mare persoanele sărace, cele HIV pozitive, bătrîinii, persoanele cu orientare sexuală minoritară, romii.

Cel mai frecvent, cetățenii Republicii Moldova sînt discriminați la locul de muncă, la spital sau în instituțiile de educație. Dacă la locul de muncă persoanele se simt discriminate din cauza stării de sănătate, orientării sexuale, vârstei și sexului, în cazul instituțiilor educaționale și de sănătate persoanele se simt discriminate atunci cînd nu au bani.

Datele studiului arată că fiecare a patra persoană s-a simțit discriminată în ultimul an. Astfel, 68% dintre cei care au participat la acest studiu au fost jigniți verbal, 10% au fost intimidăți, iar 8% au fost amenințați și intimidăți. Printre cele mai încălcate drepturi sînt dreptul la muncă, dreptul de a fi remunerat în conformitate cu munca depusă, dreptul la sănătate, dreptul la protecția socială, cît și dreptul la justiție.

Același studiu arată că atunci cînd sînt martori ai discriminării unii cetățeni aleg să nu se implice. Doar 30% dintre respondenți au încurajat persoana discriminată, îndemnînd-o să se adreseze în instanța de judecată.

Autorii studiului recomandă adoptarea unei legi privind prevenirea și combaterea discriminării, armonizarea legislației cu normele europene în domeniul egalității de șanse și combaterii discriminării. Lilia Rusu, consultant al Direcției generale legislație din cadrul Ministerului Justiției, a declarat că un asemenea proiect a fost aprobat de către Guvern, în această lună, fiind propus spre adoptare Parlamentului. În proiect este stipulată constituirea Consiliului de prevenire și combatere a discriminării.

Autorii raportului recomandă stabilirea unor sancțiuni eficiente pentru faptele de discriminare, precum și crearea la nivel național a unei instituții independente care să asigure asistență pentru victimele discriminării.

Studiul a fost efectuat în cadrul Programului „Egalitate și Participare Civică” al Fundației Soros-Moldova, în perioada martie-septembrie 2010, pe un eșantion de 1200 de persoane din 25 de localități urbane și 63 de localități rurale.

Aniversări

Alexandru Negru,
vicepreședintele Judecătoriei
Soroca – 60 de ani

Mult stimat domnule Alexandru Negru,
Cu deosebite sentimente de respect vă adresăm cele mai calde felicitări prilejuite de aniversarea dumneavoastră, care în acest an semnifică vârsta, la care se împletesc în cel mai fericit mod, realizările în muncă cu înțelepciunea vieții, imprimând sens existenței.

Ați reușit să cuceriți prin ceea ce sînteți. Iar bună-tatea sufletului, inteligența, amabilitatea, onestitatea sînt doar cîteva dintre calitățile care vă înobilează distinsa personalitate.

Primiți cele mai sincere urări de sănătate, fericire, însoțite de succese, iar toate acestea să vă întregască imaginea și să vă contureze efigia.

La mulți ani!

Valentin Verejan,
judecător, Judecătoria Militară –
60 de ani

Mult stimat domnule Valentin Verejan,
În această zi mărească pentru dumneavoastră vă aducem alese cuvinte de admirație și recunoștință, sincere felicitări, urări de bine și sănătate.

Avansarea prin muncă, efort și elan pe treptele ierarhice juridice poartă amprente unei ireproșabile personalități, care cu siguranță poate fi considerată un model de profesionalism, inteligență, verticalitate, probitate pentru noile generații de juriști.

Cu prilejul acestei deosebite aniversări, vă dorim viață îndelungată plină de realizări și bucurii, cât mai multe clipe de înălțare și satisfacție sufletească.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Valentin Roșca**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Gheorghe Crețu**, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Iurie Mihalache**, lector universitar, Facultatea de drept USM; **Ion Jecev**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept USM; **Teodor Cârnaț**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept USM; **Aliona Roșca**, judecător JEC; **Vladimir Craveț**, judecător Drochia; **Ion Rabei**, judecător Rîșcani; **Gheorghe Crețu**, judecător CA Chișinău; **Dionis Panov**, judecător CA Chișinău; **Veaceslav Panfil**, judecător Anenii Noi; **Ion Rusu**, judecător Drochia; **Gheorghe Popa**, judecător Telenești; **Victor Micu**, judecător Rîșcani mun. Chișinău; **Victor Orîndaș**, vicepreședintele JEC; **Pavel Cebotari**, procuror Glodeni.

Mult stimată omagiată este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încît doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de
unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că
sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi
avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne
alături de Dvs.

Șapte principii pentru o alimentație curată

Alimentația curată este modul de a consuma mîncare sănătoasă, cît mai naturală.

Conceptul de alimentație curată îl respinge pe cel de mîncare semipreparată.

Este un stil de viață flexibil, pînă la urmă, care poate fi adaptat oricărui fel de program.

Toți știm că, o alimentație curată necesită disciplină draconică și poate, de cele mai multe ori, să ne dea peste cap unele obiceiuri și tabieturi din viața noastră.

Însă, cu o planificare detaliată se poate de urmat regulile și este posibil ca majoritatea celor care le vor îndeplini, să fie răsplătiți pentru perseverența lor.

1. Alege alimente întregi și naturale și încearcă să eli-

mini din alimentație mîncarea semipreparată.

Mîncare semipreparată



este orice găsești într-o cutie, pungă, recipient sau pachet, deși există și cîteva excepții de la regulă (cum ar fi o pungă de fasole proaspătă).

2. Alege produse nerafinate, în defavoarea celor rafinate. Deși nu este posibil

tot timpul, consumați cît mai

multe cereale integrale cum

ar fi orezul brun, mei, amar-

rant (știr) și quinoa.

3. Include niște proteine,

carbohidrați și grăsimi la fie-

care masă. Majoritatea dintre

noi consumăm suficienți car-

bohidrați și grăsimi, însă ne

lipsește proteinele, mai ales

în prima parte a zilei, la mi-

cul dejun și la prînz.

4. Fii atent la grăsimi,

sare și zahăr. Este mai ușor

decît crezi, mai ales dacă ai

reușit să renunți la mîncarea

semipreparată.

5. Ia cinci - șase mese

mici pe zi. Adică trei mese

principale și două sau trei

gustări.

6. Evită băuturile care

conțin calorii. Alege apa, cea-

aiul neîndulcit, laptele degresat

sau sucul natural de fructe,

diluat în apă minerală.

7. Mișcă-te. Exerciții-

le zilnice trebuie făcute din

foarte multe motive.

În 2020, telefonul va spăla rufele și va porni automat mașina

Ce-ai zice? Pare un scenariu science fiction, însă producătorii de telefoane inteligente pun pariu ca îl vor transforma în realitate. Așa că, în următorii ani, smartphone-ul tău îți va ghida viața.

În următorii 10 ani, telefonul tău îți va parca mașina, îți va prepara micul dejun și îți va putea chiar spăla rufele, scriu cei de la CNN Money.

Chiar și așa, poate nu vom avea încă mașini zburătoare, dar un lucru este sigur: vor fi inventate pastilele care te anunță cînd trebuie să le iei, casa ta va economisi energie și ceainicul tău îi va anunța pe copii că te simți bine.

Totul va fi doar la un buton distanță, pentru că toate electronicele și electrocasnicele vor fi conectate la Internet. Acestea sînt doar cîteva dintre previziunile făcute de gigantul tehnologic prezenți la tîrgul de telefonie de la Barcelona.

Iată cum ar putea să funcționeze un astfel de scenariu pus în practică: mașina de spălat, termostatul și televizorul vor avea un cip incorporat și care va permite conectarea la Internet Wireless sau chiar prin Bluetooth.

Și surpriza! Au apărut deja capacele de flacoane care te sună cînd ai uitat să-ți iei pastilele și hainele cu etichete care pot fi identificate prin frecvențe radio (RFID) și apoi citite de aparate speciale conectate la Internet. Chiar gigantul IBM a dezvoltat un software care conectează 1500 de case din întreaga lume.

Cum va arăta dimineața ta în 2020?

Te trezești și îți verifici smartphone-ul care te anunță să porți costumul albastru. Doar ai întâlnire de afaceri, iar cel gri e la curățătorie. Îți amintește să-ți iei și haina groasă pentru că e frig afară.

Înainte să pleci îți faci un ceai, ca în fiecare dimineață cînd ești răcit, așa că ceainicul îți anunță pe ceilalți membri ai familiei cum te mai simți. Și dacă tot îți anunță pe aceștia, ceainicul îți trimite și un mesaj ca să îți amintească că e timpul să îți iei pastilele. Și chiar la Barcelona, unul dintre cei mai mari operatori de telefonie americană - AT&T, a demonstrat cum cip-urile încorporate în capacele flacoanelor de pastile pot trimite mesaje pe telefon sau pe e-mail, ca să le reamintească oamenilor că trebuie să își ia pastilele.

Mai departe, deschizi ușa și mașina pornește singură. În plus, îți indică pe unde să mergi și chiar îți comandă o cafea dacă ești prea obosit și ai stat mult la birou cu o seară înainte.

Cît costă dimineața perfectă?

Chiar dacă totul poate părea un vis devenit realitate, specialiștii spun că aparatele echipate cu RFID sînt încă scumpe. Pînă acum au apărut mașini de spălat și frigiderice cu conexiune la Internet, însă prețul lor depășește ușor 2-3000 de dolari.

CALEIDOSCOPI

Se vor alimenta timp de o lună doar cu mîncare pentru căței

Un regim alimentar cel puțin neobișnuit și-au propus două tinere din Statele Unite, care ar face orice ca să strîngă bani, să se lanseze în afaceri. Au creat o mîncare pentru căței, și timp de o lună, se vor hrăni exclusiv cu acest preparat.



Chiar dacă porția nu arată deloc apetisantă, Alison și Hanna vor să devoreze case-rola cu mîncare pentru cîini.

„Aceasta este de pui și este preferata mea cînd am poftă de o gustare”, a declarat Alison Wiener, fondatoare Evermore Pet Food.

Acest amestec are în compoziție carne de pui, cartofi, morcovi și afine – ingrediente perfect comestibile. Chiar și așa, nu este pentru oricine.

Aventura lor culinară va fi transmisă zilnic pe Internet. La final, tinerele speră să primească donații pentru a-și pu-

tea lansa produsul pe piață.

Ele nu sînt însă singurele care au gustat din mîncarea destinată patrupezilor. O activistă care luptă pentru drepturile animalelor, a promis că pînă la sfîrșitul vieții, nu se va mai atinge de altceva decît de mîncare pentru cîini.

Cel mai mic pistol din lume poate fi confundat cu un breloc

Deși are dimensiunea unui breloc, este o armă veritabilă. Este vorba despre cel mai mic revolver din lume. Acesta are o lungime de doar 5,5 centimetri și trebuie încărcat cu bile de calibrul 2,34 milimetri.

Pistolul, denumit Swiss Mini Gun, este livrat împreună cu un toc din piele pe măsura sa și poate fi agățat cu ușurință de curea. Avînd în vedere că este la fel de eficient și de periculos ca și o armă obișnuită, doritorii de a-l cumpăra trebuie să obțină, mai întîi, un permis de port armă.



FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri:

Irina BUREA,
Stelina CIOBANU, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 35/11